

Evaluering af det lokale miljøarbejde på Østerbro 2011-13

Indledning

Efter beslutning på møde i Østerbro Lokaludvalg den 10. december 2013 har et ad hoc udvalg, bestående af Allan Marouf, Dan Pedersen, Inger-Marie Dyrholm og Torkil Groving foretaget en gennemgang af varetagelsen af den lokale miljøopgave på Østerbro, siden lokaludvalget af Borgerrepræsentationen (BR) i 2011 fik tillagt ansvaret for denne opgave og valgte at indgå en driftsaftale med Miljøpunkt Østerbro.

Kommissoriet for Lokaludvalg

Den lokale miljøopgave er beskrevet i det af BR vedtagne kommissorium for lokaludvalgene: "Lokaludvalgene skal støtte og udvikle det lokale miljøarbejde ved at inspirere og engagere borgere, virksomheder og organisationer i bydelen til aktivt at deltage i miljøprojekter, der samtænker miljø med det sociale, kultur, byplanlægning, økonomi og integration. Lokaludvalgene skal ligeledes skabe lokal interesse og dialog om væsentlige miljøspørgsmål. Lokaludvalgenes miljøaktiviteter skal i øvrigt understøtte Københavns Kommunes visioner og mål på miljøområdet.

Med henblik herpå skal lokaludvalgene årligt tilrettelægge det lokale miljøarbejde, gennemføre egne miljøaktiviteter og/eller give økonomisk støtte til lokale miljøprojekter, f.eks. Miljøfondene. Herunder skal lokaludvalgene

- Arbejde for vedvarende forbedringer i det lokale miljø.
- Iværksætte aktiviteter, der gør det lettere for borgere, virksomheder og organisationer i bydelen at handle miljøbevidst og ressourcebesparende i hverdagen.
- Bidrage til udvalgte miljøprojekter og – kampagner i Københavns Kommune, som retter sig mod borgere, virksomheder og organisationer i bydelen, og bidrager til overholdelse af Københavns Kommunes forpligtelser vedrørende lokale miljøindsatser.
- Samarbejde med lokale miljøaktører i bydelen og på tværs af bydelene om fælles miljøtemaer, hvor lokaludvalgene finder det relevant."

Aftale om samarbejde mellem Østerbro Lokaludvalg og Miljøpunkt Østerbro

Østerbro Lokaludvalg (ØLU) har valgt at indgå en samarbejdsaftale med Miljøpunkt Østerbro (MPØ) om udførelse af lokalt miljøarbejde. Aftalen indebærer en årlig bevilling af basismidler i størrelsesordenen ca. 600.000 kr. og faste projektmidler på 300.000 kr. Aftalen fastlægger endvidere følgende temaer og prioriteringer som skal ligge til grund for den løbende årsplanlægning og afrapporteres i de efterfølgende årsberetninger:

"For 2011 gælder, at de midler, der overføres fra Østerbro Lokaludvalg til Miljøpunkt Østerbro, anvendes til videreførelse af aktiviteter under projekt 2100.nu, som beskrevet i miljøpunktets halvårsplan for 2011.

For perioden 2012 - 1. halvår 2014 aftales følgende overordnede temaer og prioriteringer:

1. Østerbro – en CO₂ neutral bydel - Opfølgning på 2100.nu

Selv om Projekt 2100.nu afsluttes i sin nuværende form i løbet af 2011, er der flere netværk, samarbejdspartnere og projekter, som det vil være naturligt at modne og at arbejde videre med.

Der forudsættes arbejdet videre med forskellige *projektmuligheder* inden for følgende hovedtemaer:

- Nedsættelse af bydelens **CO₂ belastning**
- Nedsivning af regnvand - samarbejde med Københavns Energi

2. Projekter der skal gøre bydelen mere grøn

Der arbejdes med projektmuligheder inden for følgende temaer:

- Østerbro – en grøn bydel
- Naturgenopretning i byen
- Grå pletter bliver til grønne oaser
- Byhaver og forgrønning af facader og tage som led i et større grønt træk, der kan karakterisere Østerbro.

3. Kemikalier i hverdagen

Der arbejdes med projektmuligheder inden for følgende temaer:

- Østerbro som kemifri bydel
- Fokus på kemikalier i børnehøjde
- Fokus på kemikalier i teenagehøjde

4. Synliggørelse af det lokale miljøarbejde på Østerbro

Der lægges vægt på formidling af resultaterne i det lokale miljøarbejde:

- Kommunikation af projekter fælles for Østerbro Lokaludvalg og Miljøpunkt Østerbro
  - Borgerrettede aktiviteter i samarbejde mellem Østerbro Lokaludvalg og Miljøpunkt Østerbro
- Aktiviteter inden for de overordnede temaer og prioriteringer aftales og beskrives nærmere inden for rammerne af de kommende årsplaner.

Det lægges til grund, at Miljøpunkt Østerbro kan fastholde og udbygge det for fonden karakteristiske – projektopbygning, netværksopbygning og handling. Miljøpunkt Østerbro kan i denne sammenhæng udføre andet lokalt miljøarbejde for lokaludvalget og herudover modne projekter med hel eller delvis ekstern finansiering.

Miljøpunkt Østerbro vil også fremadrettet have mulighed for at søge om støtte fra lokaludvalgets puljemidler til udvikling og gennemførelse af andre miljøaktiviteter, dvs. projekter efter konkret ansøgning.”

Fokus i evalueringen

For at få et indtryk af målopfyldelsen i forhold til de aftalte temaer og prioriteringer, har ad hoc udvalget vurderet det nødvendigt at skabe overblik over udmøntningen af disse prioriteringer i årsplaner og rapporteringen af dem i de efterfølgende årsberetninger. Det er sket i det vedlagte bilag: Evalueringsoversigt det lokale miljøarbejde på Østerbro 2011-13.

Her er desuden angivet de budgetterede udgifter og afrapporterede regnskaber samt opnåede midler til fundraising. Det skal bemærkes, at oversigten har været til gennemsyn og faktatjek i Miljøpunkt Østerbro. Desværre har det ikke været muligt at få udgifterne

specificeret i forhold til de listede aktiviteter, hvilket i nogen grad vanskeliggør en mere specificeret gennemgang af hvad "man har fået for pengene".

Ad hoc udvalget har på grundlag af oversigten foretaget en fælles gennemgang og vurdering af resultaterne i forhold til beskrivelsen af de enkelte aktiviteter i årsplan og beretning. Hovedindtrykket er, at der er relativt mange aktiviteter, der ikke er blevet gennemført som forudsat, eller hvor ad hoc udvalget (herunder lokaludvalgets medlemmer af Kontaktudvalget til MPØ) ikke har noget større kendskab til aktiviteterne og derfor vurderer, at de ikke har været kendetegnet af nogen større synlighed i bydelen. Ad hoc udvalget finder det således tvivlsomt, om de listede aktiviteter i det forudsatte omfang har ført til nye aktiviteter, dannelse af nye netværk, skabt en forandring eller på anden måde gjort en forskel mv.

Da det således er vanskeligt at forholde sig til de mere specifikke aktiviteter i oversigten, har ad hoc udvalget valgt at foretage vurderinger på et mere overordnet grundlag i forhold til de aftalte temaer og prioriteringer. Resultatet heraf er følgende:

1. Østerbro – en CO₂ neutral bydel - Opfølgning på 2100.nu

Ad hoc udvalget har noteret sig, at MPØ ikke i forventet omfang har ønsket at følge op på dette succesfulde projekt, som i årene forinden havde genereret store eksterne finansieringskilder. MPØ valgte at møde kommunens økonomiske nedskæringer på tilskud til det lokale miljøarbejde ved at fyre den medarbejder, der havde stået som drivkraft for dette arbejde. Dette resulterede bl.a. i, at målsætningen om CO₂ neutral bydel inden for en kortere årrække ikke blev taget med i MPØ's oplæg til den videre årsplanlægning og kun blev holdt i live af, at ØLU's kontaktpersoner holdt fast i disse prioriteringer. Fokus skiftede i mellemtiden til håndtering af regnvand og planlægning af skybrudsforanstaltninger, men det er ad hoc udvalgets oplevelse, at den lokale del af dette arbejde primært varetages af Områdefornyelsen "Sankt Kjelds Kvarter".

2. Projekter der skal gøre bydelen mere grøn

På dette punkt vurderer ad hoc udvalget, at MPØ har været med til at skabe nye netværk omkring grønne projekter i bydelen, bl.a. gennem samarbejdet med Urban Greening Network og Green Kids. Ad hoc udvalget kunne dog godt ønske sig lidt mere fokus på omdannelse af byrum (fra "grå pletter til grønne oaser")

3. Kemikalier i hverdagen

Ad hoc udvalget har noteret sig, at der har været stor tilslutning til MPØ's arrangementer for mødre til småbørn – de såkaldte "babybrunch"-arrangementer. Ad hoc udvalget kunne dog godt efterlyse, at arbejdet som beskrevet i samarbejdsaftalen kan løfte sig over babystadiet og komme op i børnehøjde og teenagehøjde.

4. Synliggørelse af det lokale miljøarbejde på Østerbro

Der er i samarbejdsaftalen lagt vægt på, at der skal ske kommunikation af fælles projekter og samarbejdet mellem ØLU og MPØ. Det er ad hoc udvalgets klare indtryk, at der fra MPØ's

side har været énsidigt fokuseret på profilering af MPØ, mens samarbejde med ØLU stort set ikke er blevet kommunikeret.

Dette kan måske hænge sammen med det organisatoriske set-up for samarbejdet, hvordan fungerer det med bestyrelsesrepræsentationen, kontaktudvalgsmøder mv. Her har det været ØLU-repræsentanternes indtryk, at MPØ hele tiden har forsøgt at holde ØLU på mindst to skridts afstand i forhold til de løbende prioriteringer. Lidt sat på spidsen har det ind imellem været ØLU-repræsentanternes opfattelse, at såvel bestyrelse som sekretariat i MPØ har haft en attitude i samarbejdsorganerne, hvor man i højere grad har opfattet lokaludvalget som et "nødvendigt onde" end som en konstruktiv samarbejdspartner.

Ad hoc udvalgets anbefaling

På baggrund af den meget korte tid, der har været til evalueringen har ad hoc udvalget besluttet ikke at fremlægge en egentlig anbefaling til det nye lokaludvalg. Ad hoc udvalget anbefaler i stedet, at det nye lokaludvalg tager denne evaluering med i sine betragtninger, når der i løbet af 2014 skal træffes beslutning om hvordan det lokale miljøarbejde skal varetages i den kommende periode, herunder om der skal indgås en ny aftale med Miljøpunkt Østerbro, eller om Østerbro Lokaludvalg fra 1. januar 2015 selv vil stå for udførelsen af det lokale miljøarbejde.

Der skal yderligere gøres opmærksom på, at det aktuelt drøftes med økonomiforvaltningen, om der kan iværksættes en undersøgelse på tværs af bydelene, hvor der foretages en opsamling af erfaringerne med lokaludvalgenes varetagelse af ansvaret for den lokale miljøopgave. Undersøgelsen skal i givet fald også indeholde en opsamling af positive og negative erfaringer blandt de 6 lokaludvalg, der har "hjemtaget" miljøopgaven, og de 6 lokaludvalg, der har indgået samarbejdsaftaler med miljøpunkter.